

voznina. Predlaga, naj Zveza ponovno posreduje, da se uredba revidira. Govori nadalje o razlikah in nabavljajnih zadrgah.

Predsednik Zveze g. M. Paternoster posjuje, da so se potni stroški z novo uredbo res poslabšali. Izplačilo razlik, t. j. drugega obroka, je predvideno v uredbi o posojilu. V tekočem letu se morajo vsi stari dolgoravnati zaradi državnega posojila ter so oblastva že morala izdelati dnevne izkaze. Odtegljaji za poplave so definitivni. Sedanja vlada se bavi z vprašanjem, kako izboljšati tudi materialni položaj državnega uradništva. Gleda nabavljajnih zadrg je posudariti, da ostane denar naš. Delitev potnih stroškov na državo in privatnike bo težko izvedljivo.

Za obvezno upeljavo Zvezinega glasila — »Naš Glas«.

Predsednik poštne organizacije gospod Campa je povdorjal, da je že lansko leto stavljal občenem zboru predlog, naj se uvede obligatna naročnina za »Naš Glas«. List je dvigniti in izboljšati, da bodo sami segali po njem državni nameščenci. To je najboljša reklama in agitacija. Vsak član mora citati Zvezino glasilo, da dvignemo stanovsko zavest v vsem državnem uradništvu in ustvarimo enotno ideologijo državnega uradništva. Najprej moramo vsi vedeti, kaj hočemo?

Predlaga naj one organizacije, ki nimajo svojih glasil, uvedejo obvezno naročnino za »Naš Glas«.

Gleda Nabavljajnih zadrg je mnenja, da niti velike organizacije niso logične v tem oziru. Stanovska politika državnih nameščencev se mora tudi gledi gospodarskih organizacij preorientirati. Prisiljeno članstvo pa odklanajo tudi Nabavljajne zadruge same. Niti ob poplavah se ni toliko vikalo glede odtegljajev, kakor sedaj, ko gre za lastne institucije.

Strokovni tajnik g. Bekš poroča, koliko je že Zveza storila za razširjenje »Našega Glasa« in obvezno naročitev.

Tov. Hreščak pledira za obvezno naročitev na »Naš Glas«. »Naš Glas« se mora obligatno uvesti. To je potrebno zaradi ustvarjanja enotne ideologije državnega uradništva, ker brez nje ne more organizacija borbeno nastopati. Ne se ozirati na odklonitev. Odbor mora delati naprej na tem vprašanju, če tudi pade število članstva zaradi tega, bi bili pa oni, ki ostanejo zavednejši in borbenejši ter enotnejši, da bi več storili za državno uradništvo. Velik plus bi bila enotna ideologija in naj se zaradi tega forsira to vprašanje.

Zastopnik nižjih uslužbencev povdaria, da bi to značilo uvesti diktaturo. To bi se reklo pokopati organizacijo in samega sebe. Drugiče je treba to rešiti, da se namreč list dvigne vsebinsko. Kritikuje list in dopise ter se izjavlja proti obligatni naročitvi na »Naš Glase«.

Sreski poglavar g. dr. Ogrin povdaria, da bo treba misliti na obvezno naročnino lista, ker je treba dvigniti informiranost v stanovskih vprašanjih in stanovsko zavest med državnim uradništvom. Provizoričen izhod bi bila obvezna naročnina potom okrožnih skupin, ki naj bi prevzele to nalogu. (Ta predlog je bil sprejet).

Razrešnica — proračun — članarina.

Nato je bil sprejet predlog za razrešnico odboru in funkcionarjem. Enako proračun in dosedanja članarina à 1 Din mesecno, t. j. 12 Din letno.

Predlogi.

Sprejet je bil predlog Kranjske okrožne skupine, da naj se deluje z vsemi silami na to, do dobe tudi upokojenci stalne železniške legitimacije in tudi družinski člani, kar so prejemali tudi pred vojno v prejšnjih dr-

LISTEK.

Šola in radio.

Gotovo je to vprašanje ravno pri nas aktualno. Zakaj?

Radiofonija je še jako mlada veda in ker je nova, vleče. Poleg tega ima pa radio-telefonija v sebi veliko skrivnostnega, kar privlačnost in zanimanje še bolj poveča. Zato je prav, da se tudi ta mlada iznajdba, na kateri je danes zainteresiran sleherni vaščan, vpreže v službo izobraževanja poedincev in mas.

Ravno na podlagi zanimivosti te iznajdbe lahko z gotovostjo sklepamo, da je radio eno najmočnejših učnih sredstev. V mnogih krajih so že instalirali radio v šolske sobe v učne svrhe (seveda ne pri nas!) in so baje z uspehi zelo zadovoljni. Prepričan sem, da bi se to tudi pri nas zelo obneslo, posebno na šolah z oddelki, kjer je učitelj neprestano na delu s svojim govorilnim organom. Umetno, da človek, ki govorji dve uri neprestano, postane tretjo uro gotovo že hričav ter duševno in telesno utrujen.

Na šolah, kjer poučuje en učitelj po dva ali več oddelkov naenkrat združeno, zaradi racionalne izrabne časa ne more nikdar obeh oddelkov naenkrat tisto zaposlit in zato je prisiljen, da dopoldne tri ure in ravno tako tudi popoldne tri ure neprestano govoriti. Kočko odrešenje bi že bilo za učitelja, če bi vsaj po dvakrat na teden prevezel radio njevo delo glasnega predavanja — po eno uro! Učitelj bi bil samo navzoč in bi z učili tisto spremjal predavatelja in tako dajal živim besedam z zvočnikom nazorno realno vsebino. Bilo bi to tudi močno učno sredstvo, ki se ne bi nikdar obrabilo in prepri-

žavah. Država bo imela od tega le dobitek, ker bo mesto pol praznih vagonov, več osebega prometa.

Pri volitvah je bila izvoljena sledeča lista:

A. Član i. Skulj Andrej, obl. nadz. za šol. vrt. 2. Gvardjančič Ivan, preglednik fin. kontrole. 3. Dvoršak Vinko, ptt. zvaničnik. 4. Znidarsič Franc, ptt. činovnik. 5. Franetič Anton, zvaničnik pravosodne straže. 6. Bekš Joža, davčni kontrolor. 7. Raič Slavko, profesor. 8. Fakin Anton, meščanskošolski učitelj. 9. Rus Ignacij, sreski tajnik. 10. Paternoster Ivan, rač. direktor. 11. Petrovčič Fr., višji sodno-pis. oficijal. 12. Prašnikar Josip, služitelj pri davčni upravi Ljubljana okol. 13. Dr. Ferjančič Josip, sreski poglavlar. 14. Svetek Anton, računski direktor. 15. Stavec Ivan, služitelj pri viš. dež. sodišču. 16. Dr. Valjavec Ljudevit, viš. fin. svetnik. 17. Ilovkar Ivan, davčni izvrševalc. 18. Tance Vladimir, geometri. 19. Ing. Mencinger Leon, viš. gradbeni svetnik. 20. Ing. Novak Leon, profesor na sred. teh. šoli.

B. Na mestniki: 1. Zupan Josip, upok. tob. tovarne. 2. Zupanec Ivan, sekretar poštne direkcije. 3. Schildenfeld Rudolf, sodno-pis. uradnik. 4. Čeh Joso, vetr. referent. 5. Matjaščič Mirko, inspektor poštne direkcije.

C. Pregledovalci računov: 1. Martinšek Fran, ptt. zvaničnik. 2. Grum Rado, učitelj. 3. Rostan Ivan, rač. inspektor.

C. Na mestniki: 1. Klavora Matko, knjigovodja. 2. Rainer Josip, sodno-pis. viš. oficijal. 3. Beguš Joško, upravni uradnik v pokoju.

Vprašanje zastopstva maniborske okrožne skupine in nameščencev oblastnega odbora se je prepustilo odboru, da ga ugodno reši.

Ukinjeni členi zakona o narodnih šolah iz l. 1904.

Zadnjic smo objavili člene, ki so bili izpremenjeni in ukinjeni v zakonu o narodnih šolah iz l. 1904. Ker prejemamo vedno nova vprašanja, kaj zadevajo ukinjeni členi in kakšna je bila prejšnja stilizacija izpremenjenih členov, objavljamo te člene iz Zak. o nar. šolah v celoti.

Cl. 34: Stalni nastavnik ne more izgubiti službu bez odlokute Prosvetnog Saveta z bog dokazane krivice, i ne more se premestiti u druga mesta osim po molbi stečajem ili za kaznu, ili po potrebi službe. U ovom pomenutom slučaju, nastavnik ima prava na naknadu putnog i selitvenog troška prema zakonu o dnevnici i podvoznom i selidbini državnih činovnika i službenika od 19. februara 1892. god.

Nastavnik će se premestiti po potrebi samo onda, kad se škola zatvori ili se zbog nedovoljnog broja daka spoje razredi.

Cl. 35: Upravnjena učiteljska mesta popunjavaju se stečajem, koji se objavljuje preko službenih listova. Stečaj za popunjavanje praznih mesta raspisuje Ministar prosvete i orčenih poslova, najdalje do 1. maja, a izbor kandidata vrši komisija u koju ulaze:

Referent za osnovno nastavu kao predsednik i kao članovi dva profesora i dva učitelja iz Beograda koje izbere Glavni Prosvetni Savet.

Za svako upražnjeno učiteljsko mesto, za koje se javlja dva ili više kandidata, komisija izbira po dvojici kandidata i predlaže ih Ministru prosvete, a on jednoga od predloženih kandidata potvrđuje. Ovaj izbor komisija je dužna dostaviti Ministru prosvete najdalje do 16. juna.

Varoši i varošice dobivaju oni učitelji, koji imaju najmanje jednu periodisku povišnicu, okružne varoši oni koji imaju dve periodske povišnice, a Beograd se dobiva tek

čan sem, da bi učenci vedno nestrpoččieli na »radio-šolo!«

Prepičan sem, da bi se tudi postaja »Radio-Ljubljana« rada odzvala svojemu visokemu učiteljskemu poklicu, če bi bilo vsaj polovico šol radio-naročnikov.

Na ta način bi se lahko tudi veliko pripomoglo k povzročiti našega šolstva, ker je verjetno, da bi učitelje-predavatelje izbrala prosvetna oblast, v interesu šole pa je, da bi izbrala gotovo najboljše pedagoge. Odploh bi se našim pedagogom tudi popolnoma novo polje študija enih metod. S tem, da bi učitelj spremjal šolsko radio-predavanje s slikami in drugimi nazornimi učili ter učnimi pripomočki, bi se dali brez večjih težkoči poučevati skoro vse učni predmeti (do gotove meje še celo lepopis in risanje!).

Vem, da bi bili učitelji oddajni postaji za to akcijo zelo hvaležni, če bi se udejstvitali, ker bi imeli od tega dvojen dobitek: 1. Taka predavanja bi s svojo interesantnostjo in tudi večjo pedagoško vrednostjo pouk osvežila. 2. Učiteljsvo bi imelo priliko posečati pedagoško res vzorna predavanja, kar si marsik, tudi starejši učitelj želi, da zamore osvežiti in izpopolniti svojo lastno učno metodo. Učiteljsvo bi od časa do časa tudi samo zase prirejalo v radiu javna pedagoška predavanja, ki bi brez dvoma visoko dvojnili naše šolstvo.

Ker bi bila ta predavanja javna, bi jim prisluškovali tudi vsi drugi radio-poslušalci, ki so zainteresirani na šoli (torej ne samo učiteljsvo) in zato šolstvo ne bi bilo več tako strogo ločeno od ostalega sveta, kot je žalibog še marsikje! Gg. upravitelji in člani šolskih odborov, stvar malo razmislite, plod vaših razmišljanj pa naj bo realno delo, saj ni nobena občina tako revna, da skupno ne bi zmogla enega radio-aparata.

(Po »Slovencu».)

posle tri povišice. Prvenstvo za bolja mesta imajo oni učitelji, koji imaju za to porodične potrebe, odlikuju se radom u školi i na književnosti.

Cl. 36: Učitelji premešteni po kazni ne mogu se javljati na stečaj za mesto iz koga su uklonjeni dok im ne ističe sedanji period za povišico.

Cl. 37: Stečajem nepopunjena mesta i prazna mesta koja se ukažu u toku šolske godine Minister popunjava privremenom novim učiteljima.

Pripremni učitelji mogu se premestiti samo za kaznui ili kad dotična mesta dobiju stalni učitelji stečajem.

Cl. 38: Ako učitelj u nevreme bude krešnut iz nekog mesta z bog ukidanja odelenja ili zatvaranja šole, biće postavljen u drugo mesto, kajce će biti, po mogučnosti, ravno onom iz koga je premešten. Ali, ako bi se u mestu iz kojega je uklonjen, ukazalo u toku te godine prazno mesto, ima pravo da se vrati v njega bez stečaja.

Cl. 39: Nastavnik može ostaviti učiteljsko službo samo onda kad mu Minister uvaži ostavku. U protivnem slučaju neče mu se računati predčasne godine službe, ako bi se opet vratio v službo.

Ostavka se može podneti krajem šolske godine in onda mora biti uvažena; ostavka podneta v početku šolske godine ne mora biti uvažena, a kajti se uvaža, učitelj ne more dobiti drugo mesto v toku te godine.

Ako nastavnik, bez doobrenja i bez dovoljnog opravdanja, izostane od svoje dužnosti sedam dana v mestu, ili petnaest dana v mestu, ili ako ne ode na novu dužnost za petnaest dana, od dana saopštenog mu postavljenja ili premeštenja, smatra se da je ostavio učiteljsko službo, in njegovo se mesto oglašava za upražnjeno.

Cl. 50: Opomem kazni nastavnike upravitelj. Opomem, ukorom i gubitkom plate do petnaest dana kazni šolski nadzornik. Gubitkom plate od petnaest dana do tri meseca, premeštanjem i otpustom iz službe kazni Ministar.

Otpuštanje stalnih nastavnika izriče Minister po predlogu Glavnoga Prosvetnoga Saveta, a otpuštanje privremenih nastavnika po predlogu šolskog nadzornika.

U roku od petnaest dana može se nastavnik žaliti nadzorniku protiv kazne koju je izrekao upravitelj ili šolski odbor, i Ministru protiv kazne koju je izrekao nadzornik.

Cl. 51: Nastavnik može biti kažnen premeštanjem u drugo mesto ako dobije dvapet nepovoljnou oceno rada. Tada ne dobita naknadu selidbenih troškova.

Kad se zatvori škola ili ukinie razred, gde je nastavnik radio, onda se on stavlja na raspolaganje, ako ne dobije drugo mesto. U tom slučaju gubi on 30% od svoje plate, ako služi manje od petnaest godina. Sa svakom godinom službe preko petnaest godina umanjuje se odbijanje sa 1%.

Cl. 52: Nastavnik može biti kažnen premeštanjem u drugo mesto ako dobije dvapet nepovoljnou oceno rada. Tada ne dobita naknadu selidbenih troškova.

Kad se zatvori škola ili ukinie razred, gde je nastavnik radio, onda se on stavlja na raspolaganje, ako ne dobije drugo mesto. U tom slučaju gubi on 30% od svoje plate, ako služi manje od petnaest godina. Sa svakom godinom službe preko petnaest godina umanjuje se odbijanje sa 1%.

Enorazrednice.

Na te vrste šol naletimo danes samo štam, kjer je prav malo šoloobveznih otrok. To so seveda po večini zapuščeni kraji, od železnice navadno po 20–30 km oddaljeni. Ti kraji so vsled nerodovitne zemlje tudi prav redko naseljeni in to je tudi vroč, da neverjetno nizko ceno 10:50 Din pod pogojem, da zbere učiteljsvo, vsaj 15.000 naročnikov. Prinašamo spodaj statistiko naročnikov iz lanskega leta. Pri 126.263 šolskih otrocih bi bilo treba doseči približno 12% vse šolske dece, če naj se nam posreči naš lepi načrt v tekočem letu. To procentualno se dosegli lani 4 okraji, nadaljnja 2 sta se jih pa zelo približala. Kar je bilo mogoče v teh šestih okrajih, je nedvomno izvršljivo tudi v ostalih okrajih, če se učiteljsvo lo nekoč bolje potrdi kot lansko leta. Naše rezerve še davno niso izčrpane, in prepirant smo, da se bo organizaciji slovenskega učiteljsvo posrečilo ustvariti tudi na tem polju posnemanja vreden vzgled za vso našo državo. Trdno verujemo, da prednjači učiteljski stan — kljub vsemu — v svojem idealnem stremljenju vsem drugim stanovom. Na delo torej, in uspeh ne izostane!

— Izplačilo razlik. Cenj. tovarišice(ice) opozarjam, da so v zadnji številki »Učit. Tovariša« objavljeni tabeli (razlike) izostale piske za števili službenih let, kar je važno za izračunavanje razlik. Število službenih let se mora torej pravilno glasiti: 1.—2.; 3. po izpitu; 4.—6.; 7.—8.; 9.; 10.—12.; 13.—14.; 15.—16.; 17.—18.; 19.—20.; 21.; 22.—24.; 25.—27.; 28.—30.; 31. in dalje s 15% povisom, ker pripada viš